

**ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування**

Нечепуренко Оксана Ігорівна

**РОЛЬ ТА МІСЦЕ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ФОРМУВАННІ
ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ**

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи на здобуття наукового ступеня
магістра публічного управління

Миколаїв – 2019

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Актуальність теми дослідження обумовлена необхідністю створення ефективної системи взаємодії між владою і суспільством, що сприяє розвитку публічної політики, підвищенню результативності державного управління, поглиблення демократії, розширення форм політичної участі громадян, формування нових традицій і цінностей в політичному процесі України.

Публічна політика – досить нове явище для України. Тим не менш, вона стає все більш значимою і привертає увагу вчених, політиків, представників органів влади, громадських організацій.

Актуальність дослідження заявленої теми пояснюється недостатньо розвиненою здатністю органів влади відповідати на нові виклики сучасної політичної системи, декларовані публічні цілі і нові суспільні цінності. Залучення населення і їх громадських структур до участі в процес розробки, прийняття і здійснення політичних рішень щодо суспільних благ, громадських інтересів і потреб реалізується органами влади не в повній мірі.

Положення Основного Закону гарантують (ст. 36) громадянам нашої держави право на свободу об'єднання у політичні партії, громадські організації для здійснення та захисту власних прав та свобод і задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів. Права людини – це не дарунок держави, уряду, політичної партії чи її лідера, а суверенний, не відчужуваний атрибут кожної людини, кожної особистості, незалежно від раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, віросповідання, політичних поглядів і переконань, соціального чи походження майнового положення; не народ існує для держави чи уряду, а держава й уряд – для народу, не народ для Конституції, – а Конституція для народу.

Населення країни відчуває нагальну потребу в публічній політиці. Прагнення до розуміння того, що відбувається у владі, в політиці, економіці, соціальній і духовній сферах, в країні в цілому має не тільки традиційні, цілком звичні, підстави, але і вагомі причини. Актуальність дослідження також виявляється кризою розуміння ефективності взаємодії органів влади і громадських організацій в сучасній Україні.

У працях вітчизняних вчених приділяється увага глибокого аналізу механізмів і технологій взаємодії органів влади та громадських організацій: М. Анохін, К. Гаджієв, З. Голенкова, Є. Дугін, З. Зотова, В. Кисельов, В. Кулінченка, І. Куликова, М. Лазарєв, М. Ліборакіна, К. Магомедов та ін.

Нормативну базу роботи становлять Конституція і закони України, міжнародно-правові нормативно-правові акти, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України та відомчі нормативні акти, що регламентують питання взаємодії громадських організацій з органами публічної влади в Україні. Емпіричну базу дослідження становлять статистичні й аналітичні матеріали регламентації процесів взаємодії громадських організацій та державних органів влади.

Об'єкт дослідження – закономірності виникнення, розвитку та функціонування громадських організацій при формуванні публічної політики в Україні.

Предмет дослідження – роль та місце громадських організацій у формуванні публічної політики в Україні.

Мета й завдання дослідження. Метою магістерської роботи є дослідити основні

підходи до поняття громадських об'єднань, класифікувати види громадських об'єднань та визначити місце громадських об'єднань у формуванні публічної політики в Україні.

Для досягнення мети дослідження було поставлено та вирішено такі завдання:

- дослідити історію виникнення поняття «громадські об'єднання»;
- виявити нормативно-правове регулювання діяльності громадських об'єднань;
- охарактеризувати форми діяльності та основні види громадських об'єднань;
- визначити особливості формування публічної політики сучасного українського суспільства;
- окреслити проблеми створення, розвитку та функціонування громадських об'єднань в сучасному українському суспільстві;
- виявити напрямки вдосконалення системи забезпечення публічної діяльності громадських об'єднань.

Методи дослідження. В даній роботі використані такі методи як аналіз понять та видів громадських об'єднань, синтез понять для отримання єдиного та основного визначення, порівняння понять і видів громадських об'єднань відповідно зарубіжного та вітчизняного досвіду та вивчення та узагальнення відомостей. Також використано принципи функціонального підходу, що надало можливість окреслити місце та роль громадських організацій в структурі вітчизняної публічної політики. Крім того широкого використання отримали загальнонаукові методи, в першу чергу порівняльно-історичний. Використання методу порівняльного аналізу надало можливість виділити основні форми та принципи взаємодії громадських організацій та політичних інститутів як в Україні, так і за кордоном.

Наукова новизна одержаних результатів досліджень полягає у поглибленні теоретико-методологічних засад та розробці практичних рекомендацій щодо місця та ролі громадських організацій у становленні публічної політики в українському суспільстві.

вперше:

виявлено та обґрунтовано існуючі суперечності у взаємодії організацій та політичних інститутів, що заважають їхній продуктивній роботі та потребують якнайскорішого їх вирішення;

удосконалено:

доведено, що основою ефективної взаємодії громадських організацій та інститутів публічної політики є встановлення відповідної нормативно-правової бази, основних засад такої взаємодії, що відображатиме нагальні потреби й інтереси всіх складових вітчизняного суспільства.

форма діяльності громадських об'єднань значною мірою зумовлена адміністративно-правовим статусом громадського об'єднання як комплексу його повноважень, що закріплені нормами адміністративного права та здійснюються у сферах адміністративно-правового регулювання у взаємовідносинах з органами виконавчої влади та іншими органами держави.

набули подальшого розвитку:

формування та розвиток публічної політики в Україні відбувається під впливом глобалізаційних процесів. Публічна політика є наслідком цього процесу, який спрямований на формування громадянського суспільства. Це підтверджується прийняттям державною владою або новою публічною владою відповідних нормативно-правових документів.

Практичне значення отриманих результатів полягає в можливості використання проведеного аналізу для розповсюдження серед державних службовців, які стикаються з подібними проблемами, інформації щодо вирішення питання оптимального співвідношення публічних та громадських організацій та інститутів. Робота має стати на допомогу як теоретикам так і практикам для здійснення ефективної діяльності в галузі державного управління. Результати дослідження можуть бути використані у навчальному процесі при підготовці курсів та спецкурсів з проблем місцевого самоврядування та державного управління в Україні, зокрема, при підготовці курсів «Політологічні аспекти публічного управління», «Державне управління», «Публічна політика та інститути громадянського суспільства» тощо.

Структура дослідження. Специфіка теми, сформульовані мета і завдання визначили послідовність викладення матеріалу і структуру роботи. Робота загальним обсягом 105 сторінок складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та основні завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення виконаної роботи. Наведено результати апробації основних положень та особистий внесок автора дослідження.

У **першому розділі** *«Поняття «громадських об'єднань»: основні етапи та розвиток»* висвітлено історію поняття «громадські об'єднання», охарактеризовано нормативно-правову базу діяльності громадських організацій в Україні та порівняно з діяльністю громадських організацій в зарубіжних країнах.

Підрозділ 1.1. «Історичні аспекти виникнення громадських об'єднань» присвячений аналізу історичних етапів розвитку поняття громадських об'єднань.

Зроблено висновок, що зростання ролі громадських організацій в певній мірі було реакцією на нездатність уряду організувати належним чином допомогу військовим і цивільному населенню. Уряд проявив тенденцію до самоорганізації соціуму в критичні моменти свого існування, зокрема у воєнний час.

Таким чином, історичними особливостями виникнення та діяльності громадських об'єднань та рухів є їх взаємозв'язок з певним рядом категорій, що в значній мірі були пов'язані з наданням й одержанням пожертв для суспільного блага.

Саме це характеризує, в першу чергу, сучасні благодійні організації, однак саме така поява благодійності на певному історичному етапі розвитку призвела до виникнення інших організацій та об'єднань громадського сектору, а їх метою була належна реалізація соціально значущих ініціатив, в першу чергу з використанням тих коштів, що їм було надано.

У *підрозділі 1.2. «Нормативно-правове регулювання діяльності громадських об'єднань»* розкрито основні нормативні акти якими регулюють створення та процес діяльності громадських організацій в Україні.

До основних джерел регулювання діяльності громадських об'єднань доцільно віднести: Конституцію України, закони, статuti та інші нормативно-правові акти, підзаконні акти органів державної влади, судові прецеденти, акти міжнародного права, договори нормативного характеру, правові звичаї.

Законодавство України про громадські об'єднання ґрунтується на Конституції України і включає: ЗУ «Про громадські об'єднання», який визначає загальні принципи діяльності громадських об'єднань та розмежування предметів ведення держави і громадських об'єднань, закони і постанови Верховної Ради України, укази і розпорядження Президента України, постанови і розпорядження Кабінету міністрів України, рішення органів державної влади, місцевого самоврядування, виданих в межах їх компетенції.

Зроблені висновки, що розгляд законодавства про громадські об'єднання свідчить про те, що в даний час досить послідовно визначені вимоги, що пред'являються до засновників, членам та учасникам громадських об'єднань, а також досить чітко визначена процедура державної реєстрації громадських об'єднань.

У підрозділі 1.3. «Особливості формування та діяльності громадських об'єднань в зарубіжних країнах» порівняно процес формування та діяльності громадських організацій з досвідом зарубіжних країн.

В якості ознак громадських об'єднань зарубіжних країн можна назвати наступне.

1. Некомерційний характер. Громадські об'єднання не носять мети отримання прибутку. Якщо в ході своєї діяльності об'єднання отримують прибуток, то вона витрачається на досягнення суспільних цілей.

2. Постійний характер діяльності. Сталість діяльності передбачає неодноразове участь громадян у функціонуванні об'єднання.

3. Добровільність. Участь в громадському об'єднанні ґрунтується на вільній волевиявленні громадян. У той же час в країнах тоталітарного соціалізму переважна більшість працівників складаються в профспілках, бо сам факт неучасті в цій організації розцінюється владою негативно, відповідно ознака добровільності для таких об'єднань не зовсім характерний.

4. Спільність інтересів. Розглядається об'єднання людей в своїй основі має мати якісь спільні інтереси, цілі, на досягнення (реалізацію) яких і спрямована вся діяльність громадського об'єднання. В цілому спрямованість інтересів громадських об'єднань передбачає аполітичність.

5. Формальність діяльності. Діяльність громадських об'єднань ґрунтується на певних правових актах (в тому числі і власному статуті) та здійснюється в чітко прописаних формах.

Зроблено висновок: вивчаючи досвід розвинених країн, можна зрозуміти, що громадський сектор у демократичних державах є їхнім партнером. Разом вони забезпечують стабільне функціонування. Наприклад, у Німеччині до середини 1990-х років в некомерційному секторі було охоплено приблизно 2,1 млн. громадян (5 % від усіх працюючих). У порівнянні з іншими країнами, громадський сектор у Німеччині за своїм економічним значенням є середнім. Невеликі західноєвропейські країни – Нідерланди, Ірландія, Бельгія виходять у цьому секторі на показник 10 %. Сприяє цьому тісне співробітництво між державою і громадянським суспільством майже у всіх сферах діяльності. Проблемама, які потребують залучення до їхнього розв'язання інститутів громадянського суспільства є добродійність, освіта, нові технології, засоби масової інформації, культура, весь спектр гуманітарних відносин тощо.

У другому розділі «Види громадських об'єднань» визначені основні види, форми та особливості громадських організацій в Україні.

У підрозділі 2.1. «Форми діяльності громадських об'єднань» визначено, що форми діяльності громадських об'єднань істотно відрізняються одна від одної вмістом виконуваних завдань і, відповідно, характером дій, способів, методів, засобів їх вирішення, а також спрямованістю процедур і послідовністю їх використання. Разом з тим, на нашу думку, законодавець передбачає в усіх громадських об'єднаннях певну логічну структуру, алгоритм дій, їх циклічність, функціональний взаємозв'язок з іншими публічними суб'єктами різних гілок і рівнів влади, спрямованість на ефективне виконання статутних завдань.

Основні форми громадських об'єднань характеризуються такими рисами:

- їх освіта здійснюється юридичними і фізичними особами на добровільних засадах;
- відсутні державно-владні повноваження, і дані організації не є суб'єктами правотворчості; джерелом таких повноважень можуть послужити тільки спеціальні нормативно-правові документи;
- вони не є комерційними підприємствами, у яких в якості основної мети фігурує отримання прибутку.

У підрозділі 2.2. «Основні види громадських об'єднань та їх характеристика» показано, що У кожній країні громадські організації відрізняються за формою та видом діяльності. Однак загалом вони можуть бути представлені: професійними спілками, жіночими, молодіжними, ветеранськими, дитячими організаціями, науковими, технічними, культурно-просвітницькими, творчими спілками, земляцтвами, фондами, асоціаціями тощо.

В процесі розвитку нових форм роботи і напрямків, закріплення прав кожного на високий повноцінний рівень життя, залучення громадськості до найрізноманітніших проблем асоціальних груп населення, громадські організації сприяють формуванню позитивних змін у свідомості суспільства (рис. 2.1).

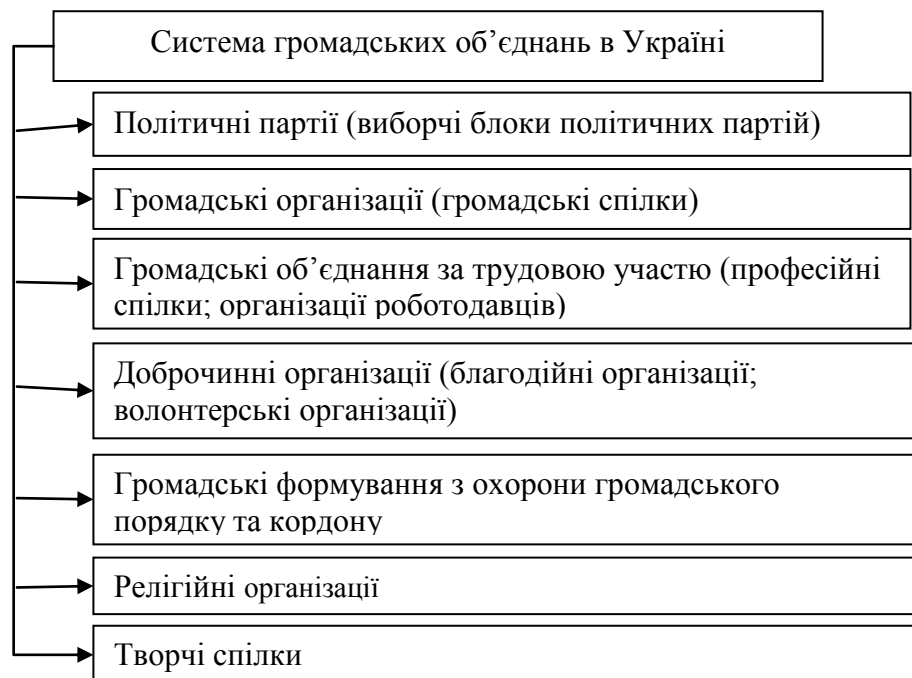

Рис. 2.1. Система громадських об'єднань в Україні

У підрозділі 2.3. «*Особливості громадських об'єднань в Україні*» показано, що в Україні розбудовується громадянське суспільство як база для формування правової держави. Велике місце і значну роль у середовищі такого суспільства відіграють різні громадські організації, у тому числі політичні партії. Через об'єднання громадяни реалізують свої політичні, вікові, спортивні, мистецькі та багато інших інтересів. Держава зацікавлена в тому, щоб громадянське суспільство брало на себе значну частину соціальних функцій, які виконують об'єднання громадян. Утворення, функціонування та розвиток громадського самоврядування гарантуються Конституцією України (ст. 36) та іншими законами, які заклали основні правові підвалини на свободу об'єднань, їх рівність, захист прав і свобод громадян.

У третьому розділі «*Роль громадських організацій у формуванні публічної політики в сучасному українському суспільстві*» обґрунтовані правові основи і напрямки діяльності; визначено основні проблеми та шляхи їх вдосконалення громадських організацій, що впливають на формування публічної політики в Україні.

У підрозділі 3.1. «*Особливості формування публічної політики сучасного українського суспільства*» визначено, що поняття «публічна політика» – відносно нове для України, проте воно вже доволі поширене в мережі Інтернет. У класичному уявленні визначення поняття «публічна політика» тотожне поняттю «державне управління» й відбиває нове ставлення до процесу управління та суспільства, тоді як західна наука застосовує в основному дві його категорії – public policy та public administration. Незважаючи на смислову невизначеність, ці терміни стали одними з найпопулярніших як у науковому, так і в громадському дискурсі. Їх активно використовують політики, журналісти, громадські організації, державні інституції. Численні інтерпретатори цього терміна істотно розширили його межі за рахунок суб'єктів, механізмів, місця тощо, чим з одного боку більше деталізували публічну політику, а з іншого – створили ряд труднощів у визначенні вищезазначеної категорії.

В Україні формується особлива, унікальна національна модель публічної політики зі своїми специфічними рисами, яка орієнтується на узагальнену деліберативну нормативно-типову модель, що у зв'язку з проходженням складного процесу адаптації до українських реалій ще недостатньо розвинена і суперечлива як за формою, так і за змістом (рис. 3.1).

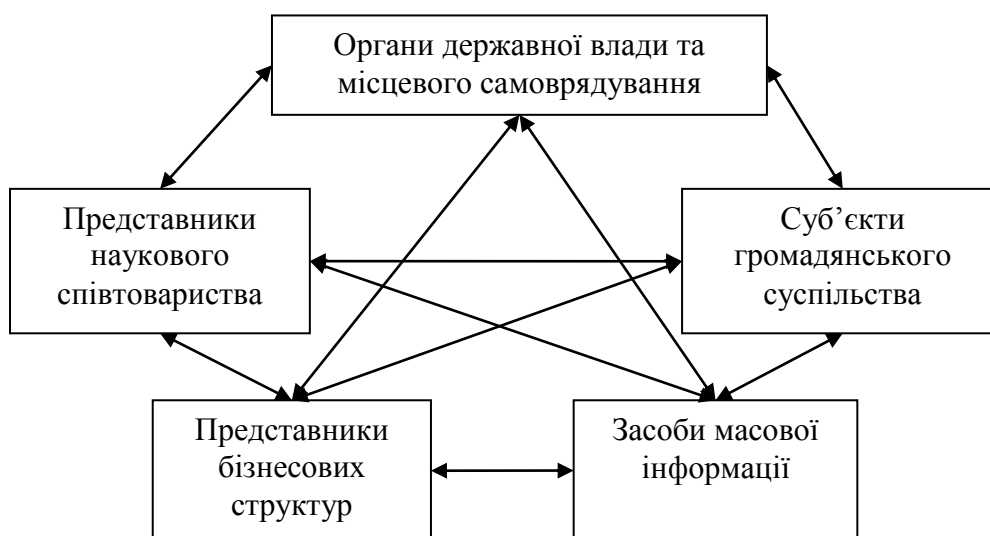

Рис. 3.1. Суб'єкти публічної політики

Формування та розвиток публічної політики в Україні відбувається під впливом глобалізаційних процесів. Публічна політика є наслідком цього процесу, який спрямований на формування громадянського суспільства. Це підтверджується прийняттям державною владою або новою публічною владою відповідних нормативно-правових документів.

Зроблено висновок, що особливістю нинішніх суспільних і політичних процесів є значне підвищення рівня потреб і вимог, які суспільство висуває політичній системі, яка в свою чергу спонукає державу перекладати деякі функції на інших, недержавних, акторів, які все активніше поринають у процеси вироблення політики, спрямованої на забезпечення суспільних інтересів і задач. В Україні запити на публічну політику були зумовлені тим, що численні організації отримали реальну можливість брати участь у формуванні політичного простору, впливати на процес створення й втілення політичних рішень та спільно з всіма учасниками політичного процесу, вибудовувати складну мережу взаємозв'язків.

У підрозділі 3.2. «Проблеми створення, розвитку та функціонування громадських організацій в сучасному українському суспільстві» показано, що Отже, до основних проблем утворення, розвитку і функціонування громадських організацій належать:

- недосконала процедура реєстрації громадських організацій;
- недостатнє фінансове забезпечення діяльності громадських організацій;
- суперечливі і неоднозначні нормативно правові акти;
- низька участь громадян, через мало інформованість та недовіру до громадських організацій.

Аналізувати розвиток громадянського суспільства в Україні надзвичайно складно тому, що утворення основ такого суспільства співпадає у часі з етапом державного будівництва.

Нестача історичного досвіду виявляється у таких щоденних проблемах неурядових організацій як пошук фінансування, пошук добровольців, побудова коаліцій.

У підрозділі 3.3. «Напрямки вдосконалення системи забезпечення публічної діяльності громадських організацій», визначено основні напрямки вдосконалення системи забезпечення публічної діяльності громадських організацій :

- створення сприятливих умов (правових, організаційних, інформаційних);
- формування системи цивільної участі в управлінні справами держави; залучення громадських організацій до розробки і реалізації соціально-економічної політики;
- створення інфраструктури для діяльності і розвитку некомерційного сектора;
- розвиток взаємодії громадських організацій з органами державної влади;
- сприяння участі населення в місцевій самоврядності тощо.

Таким чином, діяльність у напрямку посилення асоціативно-самоврядного складника є перспективним і необхідним для розвитку громадянського суспільства в Україні. Для здолання таких проблем потрібно буде зробити декілька кроків:

По-перше, потрібно глобально розширити інформацію про третій сектор, систематичним способом позначити його на економічній карті світу і інтегрувати його в методи, за допомогою яких готується і підсумовується державний бюджет.

Наступним важливим кроком є прикласти зусиль для здійснення утворення громадськості, направлено на пізнання третього сектора і його внесок у розвиток

суспільства. Якщо третій сектор хоче відчувати підтримку в громадськості, то йому мало сподіватися лише на свою діяльність, що добре проводиться. Він повинен реалізувати кроки, що дозволяють йому активно протистояти негативній думці про нього, яке про нього створюється засобами масової інформації і ті, які хочуть його дискредитувати.

Третій крок – це покращення правового середовища для діяльності некомерційних організацій. У законодавстві повинно бути чітке та без будь яких сумнівів закріплено право на об'єднання. При умові, що громадські організації функціонують відповідно до встановленого законодавства, то необхідно в максимальній мірі спростити останні процедури, які дозволяють отримати правовий статус і вигідний податковий режим як для них самих, так і для тих, що підтримують їх.

ВИСНОВКИ

У кожному суспільстві, у кожній країні створюється та діє власна модель державного будівництва і його цілей, організації та функціонування вищих органів влади, розмежування повноважень між ними, громадянських прав і свобод, участі громадян у державному управлінні, судового розв'язання конфліктів, територіального устрою. Разом з тим сучасний демократичний державний устрій передбачає створення громадських об'єднань із метою захисту від небажаних дій державної влади з прийняття того чи іншого політичного, економічного або культурно-національного рішення. Сукупність таких об'єднань отримала назву громадянського суспільства. Воно включає велику кількість організацій, що утворюють його інституціональну інфраструктуру, становлячи важливі рамкові умови для громадянської активності населення країни. У вітчизняній літературі під громадськими організаціями розуміють добровільні формування громадян, які утворюються в результаті вільного волевиявлення з метою висловлення колективних інтересів і вирішення громадських питань та проблем.

Відповідно до поставлених завдань було зроблено наступні висновки:

1. Крім повсякденного ділового життя і побутових турбот у всіх станів існував світ громадських зв'язків, складалися різні відносини з іншими станами, владою, чиновниками, збирачами податків. Змінювалося ставлення до церкви, її вченням. Все це в цілому впливало на суспільне життя і суспільні інтереси, які з плином часу все більше збагачувались і розширювалися. Зародження об'єднань громадян можна прослідкувати на всіх етапах історії людства.

2. Всі акти, що становлять правову основу нормативно-правового регулювання діяльності громадських об'єднань в Україні, можна поділити на дві групи:

1) загальні нормативні акти – акти, що установлюють та гарантують наявність у кожної особи права на об'єднання;

2) спеціальні акти, тобто акти, що регулюють діяльність органів державної влади щодо утворення, реєстрації та діяльності громадських об'єднань в Україні.

Слід зазначити, що на сьогоднішній день напрацьована відповідна нормативно-правова база діяльності громадських формувань. Діяльність громадських об'єднань регламентується крім Конституції України, також різними законами та підзаконними актами.

3. Ефективність діяльності громадського об'єднання з реалізації мети та завдань, визначених статутом, пов'язана із встановленням та обґрунтуванням зв'язків між

об'єктивними і суб'єктивними аспектами правової реальності, які створюють основу для розуміння правових явищ, що залежать від динаміки форм і методів діяльності її тенденції та перспективи розвитку, обумовлених єдністю соціальних зв'язків і функцій публічного характеру.

4. На сьогодні в Україні діють наступні види об'єднань громадян: політичні партії; громадські організації; молодіжні та дитячі громадські організації; професійні спілки; організації роботодавців; благодійні організації; волонтерські організації; товариство Червоного Хреста України; громадські формування з охорони громадського порядку і державного кордону; релігійні організації; творчі спілки.

5. Сучасна публічна політика має тенденцію до розширення і включення в процес формування великої кількості як державних, так і недержавних акторів. Механізми вироблення публічної політики тим самим ускладнюються, і пред'являється все більше сучасних вимог до її здійснення. У демократичних системах планування і реалізація публічної політики здійснюються під пильною увагою громадянського контролю, який по-різному представлений в державних практиках, але має одну мету – це соціальний аудит усіх прийнятих владою рішень. Для систем, що знаходяться в процесі трансформації, формування публічної політики набуває особливого змісту. Особливо гостро це питання стоїть перед сучасною Україною, яка знаходиться в стані вирішення проблем, викликаних глибокими політичною й економічною кризами.

6. На сьогодні для громадських організацій виникає ряд проблем, починаючи з етапу утворення і супроводжують під час усього розвитку і діяльності організації. До найактуальніших відносять:

- 1) недостатня врегульованість питань фінансового забезпечення організацій громадянського суспільства;
- 2) недосконала процедура реєстрації;
- 3) відносини організацій громадянського суспільства з державою та органами місцевого самоврядування;
- 4) суперечливість і неоднозначність нормативно правових актів;
- 5) низький кількісний показник участі громадян у діяльності громадських організацій.

7. Об'єднання громадян у своїй діяльності вирізняє безліч видів і функцій: її спрямовують на участь у розробленні державної політики, розвиток науки, культури, відродження духовних цінностей, розв'язання конкретних соціальних проблем окремих категорій і груп громадян, здійснення благодійної діяльності, охорону навколишнього природного середовища, обумовлено спільністю професійних та інших інтересів громадян тощо. Тому, необхідним є вдосконалення системи забезпечення публічної діяльності громадських організацій шляхом:

- створення сприятливих умов (правових, організаційних, інформаційних);
- формування системи цивільної участі в управлінні справами держави;
- залучення громадських організацій до розробки і реалізації соціально-економічної політики;
- створення інфраструктури для діяльності і розвитку некомерційного сектора;
- розвиток взаємодії громадських організацій з органами державної влади;
- сприяння участі населення в місцевій самоврядності.

Анотація

У межах дослідження визначено історичні особливості виникнення та становлення поняття «громадські об'єднання», обґрунтовано світовий досвід функціонування громадських об'єднань та можливості його використання в Україні, а також перспективи вдосконалення системи забезпечення публічної діяльності громадських організацій. Результат дослідження полягає в розвитку теоретичних та практичних засадах місця та ролі громадських об'єднань процесах формування публічної політики. Доведено особливості процесів формування публічної політики вітчизняного суспільства. Обґрунтована необхідність підвищення ефективності створення, розвитку та функціонування громадських організацій в сучасному українському суспільстві.

Охарактеризовано проблематику та джерельну базу дослідження ролі та місця громадських організацій у формуванні публічної політики в Україні. Встановлено, що незважаючи на наявність низки наукових праць та досліджень щодо розвитку громадських організацій у формуванні публічної політики існує нагальна потреба здійснити ґрунтовне дослідження особливостей такого формування та розвитку.

Визначено основні приклади кращих зарубіжних практик щодо формування та функціонування громадських організацій у публічній політиці та можливі шляхи оптимального використання у вітчизняних умовах. З'ясовано, в більшості розвинутих держав світу існують власні традиції щодо проведення реформ у сфері публічної політики, а зарубіжний досвід для нашої країни є вкрай важливим та актуальним. Наголошено на наявності ряду проблем з якими стикаються громадські організації на всіх етапах свого існування, починаючи з моменту утворення і реєстрації.

Встановлено, що довгий шлях розвитку, становлення та функціонування призвели до того, що громадські організації посіли вагоме місце в процесах розвитку більшості зарубіжних країн. Визначено, що незважаючи на існування й застосування власних методів та засобів забезпечення відкритості й доступності механізмів публічного управління, громадські організації займають основне місце і являється посередником між громадянами та державою, що є запорукою розбудови демократичного суспільства.

Ключові слова: публічна політика; громадські організації; громадське піклування; неурядові організації; політичні партії; професійні спілки; організації роботодавців; благодійні організації; релігійні організації; творчі спілки.

Summary

The study identifies historical features of the emergence and formation of the concept of «public associations», grounded the world experience of the functioning of public associations and the possibilities of its use in Ukraine, as well as prospects for improving the system of ensuring public activity of public organizations. The research result is to develop theoretical and practical principles of the place and role of public associations in the processes of public policy formation. The peculiarities of the processes of formation of the public policy of the domestic society are proved. The necessity of increasing the efficiency of creation, development and functioning of civic organizations in the modern Ukrainian society is substantiated.

The problem and source base for the role and place of public organizations in shaping public policy in Ukraine is described. It has been established that in spite of the existence of a number of scientific works and researches on the development of public organizations in the formation of public policy, there is an urgent need to thoroughly study the peculiarities of such

formation and development.

The basic examples of the best foreign practices concerning the formation and functioning of public organizations in public policy and possible ways of optimal use in domestic conditions are determined. It has been found that in most developed countries of the world there are their own traditions in carrying out reforms in the field of public policy, and foreign experience for our country is extremely important and relevant. It is emphasized that there are a number of problems encountered by public organizations at all stages of their existence, from the moment of formation and registration. It has been established that the long way of development, formation and functioning led to the fact that public organizations took an important place in the processes of development of the majority of foreign countries. It has been determined that despite the existence and application of their own methods and means of ensuring the openness and accessibility of public administration mechanisms, public organizations occupy the main place and are the intermediary between citizens and the state, which is the key to building a democratic society.

Key words: public policy; NGOs; public custody; non-governmental organizations; political parties; trade unions; employers' organizations; charitable organizations; religious organizations; creative unions.